

The background of the entire page is a blurred photograph. In the foreground, on the left, is a brass scale of justice. In the background, a person in a dark suit and tie is seated at a desk, their hands visible as they write on a document with a pen. The lighting is warm and focused on the desk area.

ROZWIĄZYWANIE SPORÓW

KLAUZULA ROZWIĄZYWANIA
SPORÓW W OWU

Rozwiązywanie sporów

Klauzula rozwiązywania sporów w OWU

Istota kwestii

W praktyce strony najczęściej decydują się na umieszczenie **klauzul rozstrzygania sporów** w **ogólnych warunkach umów** (zwanych OWU), które przesyłają sobie za pośrednictwem poczty elektronicznej. Nie powinno się jednak pozostawiać jakichkolwiek wątpliwości co do skuteczności wprowadzenia tych klauzul do kontraktu. W sytuacji konfliktu strona przeciwna może bowiem używać wszelkich możliwych środków, aby torpedować sprawę i uniemożliwić egzekwowanie praw. Skutkuje to znaczną liczbą godzin spędzonych na podejmowaniu decyzji o sposobie rozstrzygnięcia sporu zamiast na merytorycznym rozwiązaniu sprawy. Sytuacja staje się jeszcze bardziej problematyczna, jeśli strona ma pilną potrzebę bezpośredniego dochodzenia roszczeń, np. ze względu na kwestię przedawnienia.

Klauzula w Ogólnych Warunkach Umów

Jeśli strona decyduje się wprowadzić klauzulę rozstrzygania sporów do ogólnych warunków umów, które są wysyłane do kontrahenta za pośrednictwem poczty elektronicznej, należy zwrócić uwagę na następujące kwestie.

Z punktu widzenia prawa polskiego, w przypadku OWU stosowanych w wersji elektronicznej przesyłanych pocztą elektroniczną:

- a. powinny one zostać udostępnione kontrahentowi przed zawarciem umowy

Oznacza to, że druga strona powinna mieć do nich dostęp zanim, na przykład, złożone zostaną podpisy elektroniczne. Dotyczy to jednak również m.in. sytuacji, w których strony składają na umowie własnoręczne podpisy, a jednocześnie korzystają z OWU w formie elektronicznej.

oraz

- b. powinny być udostępnione w sposób umożliwiający ich zachowanie/przechowywanie i dostęp do nich nawet po wykonaniu umowy

Choć może to być kwestia sporna, samo odesłanie w ofercie do strony internetowej raczej okaże się niewystarczające. W szczególności sąd może nie zaakceptować takich OWU w sytuacji, gdy w momencie sporu strony będą musiały się odwołać do OWU, które będą już niedostępne online, lub pod danym adresem znajdować się będzie ich nowsza wersja.

W praktyce, na potrzeby ewentualnego przyszłego sporu, zalecamy, aby drugiej stronie doręczyć OWU pocztą elektroniczną (najlepiej w wersji .pdf) przed zawarciem umowy i zachować tę wiadomość e-mail na przyszłość, ponieważ posłużyć ona może jako dowód w sporze.

Samo oświadczenie drugiej strony – złożone na etapie zawierania kontraktu, że te dwa powyższe wymogi zostały spełnione – może być bowiem jedynie dalszym dowodem potwierdzającym.

Należy również upewnić się, że przy zawieraniu umowy nie doszło do skutecznego wprowadzenia do niej ogólnych warunków drugiej strony. Przykładowo, powinno się zareagować na sytuację, w której umowa podpisana przez drugą stronę zostanie przesłana wraz z OWU stosowanym przez kontrahenta. Istnieje bowiem ryzyko, że sąd zdecyduje, iż OWU strony przeciwnej zostały skutecznie wprowadzone do kontraktu np. w ramach tzw. koncepcji „last shot” (ze względu na to, że była to ostatnia wersja uzgodnień będąca podstawą świadczeń stron realizowanych w oparciu umowę), lub żadna z klauzul rozstrzygania sporów stosowanych przez strony nie ma zastosowania, gdyż pozostają one ze sobą w sprzeczności. W celu uniknięcia przyszłych sporów i zapewnienia sytuacji nierodzącej wątpliwości zaleca się wówczas wyraźne odrzucenie stosowania innych OWU i poproszenie drugiej strony o potwierdzenie, że nadal chce zawrzeć umowę na zaproponowanych wcześniej warunkach.

W przypadku zaś, gdy strona chciałaby, aby potencjalny spór został rozstrzygnięty w drodze arbitrażu, z punktu widzenia polskiego prawa procesowego najbezpieczniejszym rozwiązaniem byłoby, gdyby dodatkowo:

- a. umowa główna została sporządzona na piśmie (z podpisami własnoręcznymi lub kwalifikowanymi podpisami elektronicznymi),
oraz
- b. umowa główna zawierała wyraźne powołanie się na bliżej zidentyfikowane ogólne warunki umów zawierające klauzulę arbitrażową, a odesłanie to stwierdzało, że klauzula zawarta w bezpośrednio wskazanych OWU jest włączona do umowy i czyni zapis częścią składową umowy, kontrahenci zaś wyrazili zgodę na jej zastosowanie.

Klauzula bezpośrednio w zawartej umowie

W związku z powyższym, aby w jak największym stopniu chronić swoją pozycję, zalecamy naszym klientom, aby zasady rozstrzygania sporu zostały zawarte bezpośrednio w umowie (np. w części „Inne postanowienia”), która jest podpisywana przez obie strony.

Powinno to pozwolić na uniknięcie niepotrzebnych konfliktów co do tego, czy klauzula rozstrzygania sporu została skutecznie wprowadzona. Ma to kluczowe znaczenie w przypadku, gdy strony umowy stosują własne ogólne warunki umów, które przewidują różne klauzule w tym zakresie. W przypadku, gdy treść zawartej umowy jest sprzeczna z ogólnymi warunkami, decyzja określona w umowie będzie miała pierwszeństwo przed sprzecznymi klauzulami zawartymi w OWU.

Jak wspomniano powyżej, w przypadku konfliktu niezwykle ważne jest posiadanie przejrzystych zasad rozstrzygania sporów.

Kontakt

Lidia Węclawowicz
RADCA PRAWNY, PARTNER

lidia.weclawowicz@ngllegal.com

Przemysław Tacij
ADWOKAT, COUNSEL

przemyslaw.tacij@ngllegal.com

